

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Milana Procházky a soudců Mgr. Karla Černína, Ph.D. a Mgr. Jana Čížka ve věci

žalobců: a) **AZ BETON, s.r.o.**
 sídlem Kněžpole 89, 687 12 Bílovice

 zastoupená advokátkou JUDr. Marií Šupkovou
 sídlem Hradební 1294, 686 01 Uherské Hradiště

 b) **Z. U.**

proti

žalovanému: **Krajský úřad Zlínského kraje**
 sídlem třída Tomáše Bati 21, 761 90 Zlín

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 11. 7. 2023, č. j. KUZZL 50755/2023

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 11. 7. 2023, č. j. KUZZL 50755/2023, se zrušuje a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci a) na náhradě nákladů řízení částku 16 342 Kč, k rukám JUDr. Marie Šupkové, advokáty, do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.
- III. Žaloba žalobce b) se odmítá.
- IV. Žalobce b) ani žalovaný nemají právo na náhradu nákladů řízení.
- V. Žalobci b) se vrací zaplacený soudní poplatek ve výši 3 000 Kč. Soudní poplatek v uvedené výši bude žalobci b) vrácen z účtu Krajského soudu v Brně do 30 dnů od

právní moci tohoto rozsudku. Žalobce b) se vyzývá, aby ve lhůtě 10 dnů od doručení tohoto rozsudku sdělil soudu číslo bankovního účtu, na který má být soudní poplatek vrácen.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobce a) podal žalobu směřující proti uvedenému rozhodnutí žalovaného dne 6. 9. 2023. Následně dne 20. 9. 2023 podal proti témuž rozhodnutí žalobu žalobce b). Napadeným rozhodnutím žalovaný zamítl odvolání žalobců a potvrdil rozhodnutí Obecního úřadu Bílovice, odboru výstavby a územního plánování (dále jen „stavební úřad“) ze dne 16. 2. 2023 pod sp. zn. 2/2011/NE (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“ nebo rozhodnutí o nařízení odstranění stavby“), kterým stavební úřad podle § 129 odst. 1 písm. b) zákona č. 183/2006 Sb. o územním plánování a stavebním řádu (dále jen „stavební zákon“) nařídil žalobci a) jako vlastníkovvi odstranění stavby „stavební úpravy a přístavba výrobní haly D“ (dále jen „stavba“ nebo „stavba haly D“) v katastrálním území Kněžpole u Uherského Hradiště a stanovil podmínky pro její odstranění.
2. Soud pro úplnost zmiňuje, že vyrozuměl osoby, které byly účastníky řízení o odstranění stavby, že u soudu probíhají řízení o žalobách žalobce a) a žalobce b), a poučil je o právech osoby zúčastněné na řízení a vyzval je, aby soudu sdělily do 1 týdne od doručení vyrozumění, zda budou uplatňovat práva osoby zúčastněné na řízení. Vyrozuměné osoby [s výjimkou žalobce a) a žalobce b)] nijak nereagovaly, a proto jim v tomto soudním řízení nenáleží postavení osoby zúčastněné na řízení podle § 34 s. ř. s.
3. Soud následně podané žaloby spojil ke společnému projednání.

II. Argumentace žalobců

Argumentace žalobce a)

4. Žalobce a) uvádí, že dne 6. 1. 2011 bylo zahájeno řízení o odstranění stavby. Žalobce dne 14. 1. 2014 požádal o dodatečné povolení stavby. Stavba byla povolena pravomocným rozhodnutím o dodatečném povolení stavby č. 506/16 ze dne 9. 2. 2016, č. j. 50/2014Ho_R a dne 12. 12. 2016 byl udělen kolaudační souhlas č. KS 258/2016 s užíváním stavby (k produkci betonových výrobků). Na základě kolaudačního souhlasu a geometrického plánu byla stavba zapsána v katastru nemovitostí.
5. Žalobce a) namítá, že pokud byla stavba dodatečně povolena a byl udělen kolaudační souhlas s užíváním stavby, došlo k zastavení řízení o odstranění stavby zahájeného dne 6. 1. 2011. Pokud bylo rozhodnutí o dodatečném povolení stavby ze dne 9. 2. 2016 zrušeno rozsudkem Krajského soudu v Brně ze dne 4. 6. 2019, č. j. 29 A 144/2016-332, měl stavební úřad postupovat podle § 129 odst. 5 stavebního zákona v tzv. opakovaném řízení posoudit původní žádost stavebníka a nebude-li v opakovaném stavebním řízení stavba povolena, měl stavební úřad naříditi odstranění stavby podle § 129 odst. 2 písm. e) stavebního zákona.
6. Žalobce a) dále uvádí, že v opakovaném stavebním řízení vedeném k žádosti žalobce ze dne 14. 1. 2014 dospěl stavební úřad k závěru, že stavbu nelze dodatečně povolit, protože její vlastník neprokázal, že není v rozporu s § 129 odst. 2 stavebního zákona, přičemž stavební

úřad odkazuje na původní řízení o odstranění stavby. Žalobce a) namítá, že použití tohoto ustanovení je nesprávné.

7. Stavební úřad zamítl žádost o povolení stavby s tvrzením, že žalobce neprokázal, že stavba není v rozporu s platným územním plánem obce Kněžpole, a že užíváním stavby nejsou ohroženy zájmy chráněné stavebním zákonem, předpisy vydanými k jeho provedení nebo zvláštními předpisy. Z tohoto důvodu pak stavební úřad rozhodnutím ze dne 16. 2. 2023, sp. zn. 2/2011/NE, nařídil stavbu odstranit, přestože při objektivním posouzení podkladů a postupu dle stavebního zákona by musel zjistit, že pro takové rozhodnutí není důvod.
8. Žalobce a) namítá, že samotná stavba není v rozporu s územním plánem, pouze její stávající účel užívání se jeví být v rozporu s aktuálním vymezením plochy, ve které se stavba (dle územního plánu z roku 2009) nachází. Přitom stavebnímu úřadu je známo, že od roku 2019 probíhá proces změny tohoto územního plánu, v rámci kterého se má předmětná plocha (VZ) opětovně zařadit do plochy určené pro výrobu a skladování (V), čímž by odpadla překážka pro dodatečné povolení stavby k účelu dle vydaného a platného kolaudačního souhlasu.
9. Žalobce a) poukazuje na vývoj územních plánů obce Kněžpole od roku 1993 a na historii využití areálu, ve kterém se nachází stavba. Nesoulad s územním plánem je důsledkem nedomyšlené změny v roce 2009 a jedná se o nesoulad přechodný. Dále žalobce shrnuje průběh řízení o odstranění stavby a řízení o dodatečné povolení stavby včetně následných řízení před zdejším soudem (sp. zn. 29 A 144/2016) a Nejvyšším správním soudem (sp. zn. 9 As 223/2019). V návaznosti na právní závěry vyslovené v rozsudcích zdejšího soudu a Nejvyššího správního soudu stavební úřad (mechanicky, pouze podle hodnocení souladu stavby s územním plánem, které provedl soud, bez snahy respektovat probíhající proces změny územního plánu) rozhodl o zamítnutí žádosti o dodatečné povolení stavby. K odvolání žalobce bylo toto rozhodnutí stavebního úřadu z části změněno a ve zbytku odvoláním napadené rozhodnutí žalovaný potvrdil. Žalobce zmiňuje, že proti tomuto rozhodnutí žalovaného nepodal správní žalobu z důvodu, že se očekávalo schválení změny č. 1 územního plánu obce.
10. Žalobce a) uvádí, že podle Nejvyššího správního soudu stavba jako taková není problém, tím je její stávající účel užívání. K tomu žalobce uvádí, že účel stavby z hlediska jejího užívání lze změnit a dát do souladu i s aktuálně platnou podobou územního plánu. Požadavek na odstranění stavby (přístavby původního seníku – nově haly D) nemá podle žalobce racionální podklad. Dojde tím k uvedení objektu do jeho původní, nevyužitelné podoby a do technicky nevyhovujícího stavu. Jedná se o nevratný a nepřiměřený majetkový zásah do práv žalobce v situaci, kdy stavba sama o sobě neohrožuje ani veřejné zájmy chráněné zákony ani nezasahuje do vlastnických práv třetích osob.
11. Dále žalobce a) namítá, že stavební úřad nedůvodně nařídil odstranění obvodových vyzdívek, přestože tyto jsou v technické zprávě popsány jako udržovací práce, přičemž původní stavba podle žalobcem doložených fotografií z roku 2010 měla obvodovou vyzdívkou do výšky 3 m.
12. Dále žalobce a) uvádí, že ke zrušení původně kladného rozhodnutí o dodatečném povolení stavby došlo pouze proto, že stávající územní plán z roku 2009 neřeší jednoznačně pojmové vymezení plochy VZ, kdy „přidružená výroba“, má být dle textové části platného územního plánu jedním z druhů hlavního využití těchto ploch. K odstranění zjevného nedostatku

územního plánu došlo v návrhu jeho změny a žalobce k tomu cituje z odůvodnění uvedeného v textové části návrhu změny č. 1 územního plánu obce (bod 2.f na str. 22-23). Stavební úřad a žalovaný mají o probíhající změně informace. Stejně tak je jim známo, že nesoulad stavby s platným územním plánem plyne pouze z dnešního účelu stavby. Pokud bude stavba využívána k účelu souvisejícímu s výrobou zemědělskou, lze dané stavební úpravy i přístavbu haly D v ploše VZ povolit i dnes.

13. Žalobce a) namítá, že stavba dne 12. 12. 2016 obdržela kolaudační souhlas, který již nelze přezkoumat žádným z dostupných právních prostředků. Z toho je zřejmé, že neohrožovala ani zájmy třetích osob, ani zájmy státu. Na základě kolaudačního souhlasu byla hala D jako celek včetně přístavby zapsána v katastru nemovitostí.
14. Podle žalobce a) se jedná o ryze právní rozpor stavby s aktuální podobou územního plánu ve spojení s absencí určení přípustných a nepřípustných staveb a způsobu využití plochy VZ.
15. Žalobce a) založil s obchodními společnostmi FLORYSTYL s.r.o., která realizuje mj. obnovu lesa zalesněním, a Vinařství Maděrič s.r.o., která se zabývá zejm. pěstováním vinné révy a výrobou vína, podle § 216 a násl. občanského zákoníku společnost s názvem Sdružení ZELEVIS. Účelem společné činnosti jejích členů je zejména výroba individuálně specifikovaných betonových výrobků (např. vinohradnických sloupků, plotových dílů pro lesní školky, velkoobjemových květináčů) a výroba půdního substrátu pro pěstování dřevin a sezónního pěstování hub pro realizaci lesnické činnosti FLORYSTYL s.r.o. a zemědělské činnosti Vinařství Maděrič s.r.o., a to v prostorách stavby, kterou nelze povolit, neboť tomu brání (podle Nejvyššího správního soudu) fakt, že dle platného územního plánu zde sice lze provozovat nezemědělskou výrobu, ale je potřebné, aby se zemědělstvím (lesnictvím či vinařstvím) souvisela. Uzpůsobení výrobního programu žalobce a) je vedeno snahou zamezit nesmyslnému nařízení odstranění stavby.
16. Žalobce a) uvádí, že jako stavebník požádal dne 20. 4. 2023 o vydání nového rozhodnutí – dodatečné povolení stavby s odůvodněním, že nesoulad s územním plánem nespočívá v existenci stavby, ale v jejím využití, které nesouviselo se zemědělstvím., a proto se žalobce rozhodl upravit výrobní program, který by bylo možno ve stavbě (výrobní hale D) realizovat, protože se zemědělskou činností souvisí. Novou žádost doložil smlouvou o vzniku Sdružení ZELEVIS. O zmíněné žádosti nebylo dosud rozhodnuto, žalobce zajišťuje další stanoviska vyžádaná stavebním úřadem. Tato skutečnost by podle žalobce a) měla být sama o sobě důvodem pro přerušení odvolacího řízení o odstranění stavby. Jde o situaci, kdy je možno stavbu dodatečně povolit v důsledku změny okolností, přičemž by ve smyslu závěrů Nejvyššího správního soudu ve věci sp. zn. 9 As 223/2019 došlo ke spojení výroby stavebníka s výrobou zemědělskou. Nové rozhodnutí ve věci je možné vydat z důvodu, které jsou taxativně stanoveny ve správním řádu a jedním z důvodů je i skutečnost, že novým rozhodnutím bude vyhověno žádosti, která byla již pravomocně zamítnuta.

Argumentace žalobce b)

17. Žalobce b) namítá, že rozsah nařízení odstranění stavby je stanoven nedostatečně a v rozporu se zákonem.
18. Podle žalobce b) žalovaný nedostatečně vyhodnocoval věcnou stránku věci a správní orgány nepřipustily doplnění podkladů, které by svědčily ve prospěch tvrzení žalobce. Konkrétně žalobce uvádí, že požadoval doplnit dodatečnou fotodokumentaci z prostoru patek-uchycení

svislých ocelových konstrukcí v prostoru podlahy bývalého seníku. Žalobce b) uvádí, že takovou fotodokumentaci není schopen zajistit, to je povinností správních orgánů.

19. Žalobce b) napadá závěr žalovaného, že nedošlo k odstranění ocelových nosných svislých (minimálně z jižní strany) a střešních konstrukcí u původní stavby seníku. Dokládá kopie fotografií ze spisu označené jako 1A, 2A a 3A s vyznačením konstrukcí. Původní ocelové svislé konstrukce kruhového profilu byly odstraněny. O tom svědčí podle žalobce b) rovněž výkres v projektové dokumentaci stavby označený jako „STAVEBNÍ ÚPRAVY A PŘÍSTAVBA VÝROBNÍ HALY – ZÁKLADY“ datovaný 10/2011. Dále žalobce b) uvádí, že nové svislé konstrukce v místě původní stavby seníku jsou totožné s provedením v nové přístavbě, nedošlo tedy pouze k umístění nového nosníku v místě, kde navazuje nová přístavba na prostor původního seníku.
20. Žalobce b) namítá, že ačkoli správní orgány nezajistily žalobcem b) požadovanou fotodokumentaci, dospěl žalovaný k závěru, že z žádného dokladu založeného ve spisovém materiálu nevyplývá, že stavba bývalého seníku byla v podstatě celá odstraněna. S tímto nepodloženým závěrem žalovaného žalobce b) nesouhlasí.
21. Žalobce b) poukazuje na to, že samotný žalovaný uvádí, že došlo k podstatné úpravě seníku. Slovo „podstatné“ fakticky udává, že se jedná o novou stavbu s využitím zbylých prvků stavby původní. Podle závěrů judikatury Nejvyššího správního soudu (rozsudky ze dne 20. 6. 2007, č. j. 7 As 24/2006-86, a ze dne 28. 1. 2009, č. j. 8 As 31/2007-165) se v takovém případě jedná o zhotovení nové stavby, do níž byly toliko zakomponovány zachované prvky původní, jinak z valné většiny odstraněné stavby.
22. Žalobce b) také namítá, že žalovaný zcela nedostatečně vyhodnotil právní stránku ve věci bývalého seníku. V rámci stavby byla provedena změna užívání stavby bývalého seníku na výrobní halu, čímž se stal bývalý seník stavbou pro výrobu a skladování a stal se fakticky součástí celé stavby, která je jako celek v rozporu s územně plánovací dokumentací, a tedy bez ohledu na výše uvedené mělo být nařízeno odstranění celé stavby včetně bývalého seníku. Takové uchopení věci je podle žalobce b) zcela logické, neboť i po odstranění stavby bez původního seníku by tento zůstal opět stavbou pro výrobu, tedy v rozporu s územně plánovací dokumentací.
23. Žalobce b) žádá soud, aby pověřil žalovaného či stavební úřad doplněním podkladů o fotografie z prostoru patek – uchycení všech svislých ocelových konstrukcí z jižní i severní strany v prostoru podlahy bývalého seníku, v případě severní strany i v prostoru průniku svislých nosných konstrukcí přes betonovou obezdívku.
24. V rámci svých dalších podání setrvali oba žalobci a své argumentaci.

III. Argumentace žalovaného

25. Žalovaný navrhuje podané žaloby zamítnout, jelikož vznesené námitky považuje za nedůvodné. Argumentuje k jednotlivým žalobním bodům a odkazuje na napadené rozhodnutí.

IV. Posouzení věci krajským soudem

26. Žaloba byla podána včas osobami k tomu oprávněnými a jedná se o žalobu přípustnou. Při přezkoumání žalobou napadeného rozhodnutí vycházel soud ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu. Soud v projednávané věci

neprováděl dokazování, neboť veškeré skutečnosti podstatné pro své rozhodnutí zjistil ze správního spisu. V dané věci bylo rozhodnuto bez nařízení ústního jednání za splnění podmínek ve smyslu § 76 odst. 1 s. ř. s.

27. Ve vztahu k první žalobě podané dne 6. 9. 2023 se krajský soud k námitce žalobce a) zabýval nejprve otázkou, zda měl stavební úřad, resp. žalovaný přerušit řízení o odstranění stavby, jelikož žalobce a) podal žádost o nové rozhodnutí ve věci dodatečného povolení stavby ze dne 20. 4. 2023.
28. V nyní souzené věci nastala situace a mezi účastníky není sporu o tom, že žalobce a) podal (doručil stavebnímu úřadu) žádost o nové rozhodnutí ve věci dodatečného povolení stavby, a sice až po (prvostupňovém) rozhodnutí o jejím odstranění. Žalobce a) namítá, že žádost o vydání rozhodnutí by měla být sama o sobě důvodem pro přerušení odvolacího řízení o odstranění stavby.
29. Pro posouzení této otázky je rozhodující znění stavebního zákona do 31. 12. 2012, neboť řízení o odstranění stavby bylo zahájeno před tímto datem (konkrétně dne 6. 1. 2011) a muselo tak být dokončeno podle dosavadních předpisů. Podle čl. II odst. 14 zákona č. 350/2012 Sb. platilo: *„Správní řízení, která nebyla pravomocně skončena přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, se dokončí podle dosavadních právních předpisů, s výjimkou a) stavebních řízení neukončených v prvním stupni, která se týkají staveb, u nichž podle nové právní úpravy postačí ohlášení; na takové stavby se hledí jako na ohlášené podle tohoto zákona, za ohlášení se v tomto případě považuje žádost o vydání stavebního povolení a za den ohlášení den nabytí účinnosti tohoto zákona, b) řízení o správním deliktu spáchaném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, pokud nová právní úprava je pro obviněného příznivější.“*
30. Podle § 129 odst. 3 stavebního ve znění účinném do 31. 12. 2012 platilo (zvýraznění doplněno soudem): *„U stavby prováděné či provedené bez rozhodnutí nebo opatření stavebního úřadu vyžadovaného tímto zákonem anebo v rozporu s ním, stavební úřad zahájí řízení o jejím odstranění. Pokud půjde o stavbu uvedenou v odstavci 2, stavebník nebo vlastník požádá o její dodatečné povolení a předloží podklady ve stejném rozsahu jako k žádosti o stavební povolení, stavební úřad přeruší řízení o odstranění stavby a vede řízení o podané žádosti; v tomto řízení postupuje podle § 111 až 115. Bude-li stavba dodatečně povolena, řízení o odstranění stavby zastaví.“*
31. Případem, kdy stavebník podal novou (opakovanou) žádost u prvostupňového orgánu v průběhu odvolacího řízení před odvolacím orgánem, se zabýval Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 14. 1. 2016, č. j. 6 As 230/2015-34. V uvedeném rozsudku dospěl v rámci obecného výkladu § 129 odst. 3 stavebního zákona ve znění účinném do 31. 12. 2012 k závěru, že i žádost o dodatečné stavební povolení podaná až po vydání prvostupňového rozhodnutí o odstranění stavby, avšak ještě v rámci odvolacího řízení, může mít účinky předvídané stavebním zákonem, totiž přerušení řízení o odstranění stavby, jelikož řízení odvolací tvoří s řízením prvostupňovým jeden celek, který končí teprve nabytím právní moci odvolacího rozhodnutí, tudíž nelze bez přesvědčivého odůvodnění vyloučit možnost přerušení řízení o odstranění stavby i ve fázi odvolací. K přerušení řízení postačovalo podle právní úpravy pouhé podání žádosti o dodatečné stavební povolení s tím, že neúplnou žádost musí stavebník doplnit k výzvě úřadu dle ustanovení § 45 odst. 2 správního řádu, obsahující přiměřenou lhůtu.

32. Dále Nejvyšší právní soud konstatoval, že ze samotného textu shora citovaného ustanovení § 129 odst. 3 stavebního zákona ve znění účinném do 31. 12. 2012 nevyplývá žádná lhůta pro podání takovéto žádosti. Nejvyšší správní soud současně poukázal na to, že novela stavebního zákona provedená zákonem č. 350/2012 Sb. s účinností od 1. 1. 2013 do druhého odstavce § 129 zakotvila třicetidenní lhůtu k podání žádosti o dodatečné povolení stavby, což může představovat určité zpřísnění vůči žadatelům o dodatečné stavební povolení (zvýraznění doplněno): „*Pokud stavebník nebo vlastník stavby požádá ve stanovené lhůtě o její dodatečné povolení, stavební úřad přeruší řízení o odstranění stavby a vede řízení o podané žádosti.*“.
33. Dále Nejvyšší správní soud v citované rozsudku uvedl, že ačkoli právní úprava ve znění účinném do 31. 12. 2012 nepodmiňovala povinnost přerušit řízení žádostí podanou v určité lhůtě, tak pokud žadatel podává žádost o dodatečné stavební povolení opakovaně, je na místě, aby stavební úřad, resp. odvolací orgán, uvážil, zda jsou dány důvody pro přerušování řízení, a v případě, že by podání opakované žádosti bylo zcela zjevně účelové a jeho hlavním cílem by bez pochybností bylo jen zdržovat řízení o odstranění stavby, mohl by úřad odmítnout řízení o odstranění stavby přerušit. Argumentaci zneužitím práva je však nutno užívat střídme a uplatňovat ji nanejvýš restriktivně, a to zejména, má-li se jednat o zneužití procesních práv. Přesto taková úvaha i v oblasti procesní myslitelná je, a to i přímo ve vztahu k přerušování řízení. Pokud by stavební úřad, resp. odvolací orgán k takovému závěru dospěl a obhájil ho věcně, musel by ještě obstát jeho procesní postup – svému rozhodnutí nepřerušovat řízení o odstranění stavby by musel dát formu usnesení a umožnit tak stavebníkovi se proti němu bránit odvoláním.
34. Výše uvedené závěry jsou zcela aplikovatelné i na nyní řešenou věc.
35. V posuzované věci není sporné, že žalobce a) žádost o dodatečné povolení stavby již v minulosti podal. Řízení o dodatečném povolení stavby proběhlo, avšak žalobce neuspěl (žádost byla zamítnuta pro rozpor stavby s územním plánem).
36. Podle názoru žalobce a) došlo ke změně podmínek, které by již umožnily vyhovění jeho žádosti, a proto se žalobce žádostí o nové rozhodnutí podle § 101 písm. b) správního řádu domáhal vydání nového rozhodnutí v řízení o dodatečném povolení stavby.
37. Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 21. 10. 2020, č. j. 9 As 207/2020-32, uvedl: „*Podstatou vydání tzv. nového rozhodnutí je nové posouzení již pravomocně rozhodnuté věci – a to buď za stejných, anebo změněných výchozích skutkových či právních podmínek. Nové řízení s řízením původním v podstatě tvoří jeden celek. Tuto tezi potvrzuje i komentářová literatura (blíže viz Jemelka, L., Pondělíčková, K., Bohadlo, D.: Správní řád. Komentář. 5. vydání. Praha: C. H. Beck, 2016, s. 567 – 573, či Vedral, J. Správní řád. Komentář. 2. vydání. Praha: BOVA POLYGON, 2012, s. 891), která sice hovoří o (relativní) samostatnosti nového řízení ve vztahu k původnímu řízení, avšak současně konstatuje, že mezi nimi jsou samozřejmě určité styčné plochy. A právě onou styčnou plochou je zde to, že předmětem řízení je stále stejná žádost a že nové řízení je vedeno a nové rozhodnutí ve věci vydáváno na základě této původní žádosti.*“ V dané věci tedy existuje možnost prostřednictvím nového rozhodnutí dosáhnout dodatečného povolení stavby. Stavební úřad, resp. odvolací orgán se tak ocitá v situaci, na níž dopadá § 129 odst. 3 stavebního zákona ve znění účinném do 31. 12. 2012 – přerušit řízení o odstranění stavby a vést řízení o podané žádosti. V opačném případě by mohla být vedle sebe vydána dvě navzájem kolidující rozhodnutí – jedno dodatečně povolující stavbu a druhé nařizující její odstranění, což není stav neřešitelný (srov. citovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu

ze dne 21. 10.2020, č. j. 9 As 207/2020-32), nicméně je žádoucí takovému stavu předcházet, než následně řešit, jak se s novým rozhodnutím dodatečně povolujícím stavbu domoci překonání rozhodnutí o odstranění stavby.

38. Z dikce zákona a výše uvedeného rozsudku Nejvyššího správního soudu vyplývá, jak měl odvolací orgán postupovat. Žalovaný měl řízení o odstranění stavby přerušit, nebo měl vydat usnesení o tom, že se řízení nepřerušuje [například z důvodu obstrukčního jednání žalobce, které by ovšem musel podrobně popsat a vyhodnotit; ovšem skutečnosti svědčící o obstrukčním jednání žalobce a) nejsou ze spisového materiálu zřejmé a správní orgány, ani nikdo z účastníků je neuvádí – pozn. soudu] a umožnit žalobci a) se proti tomuto usnesení bránit odvoláním. Žalovaný však uvedeným způsobem nepostupoval a vydal napadené rozhodnutí, aniž předtím posoudil, zda podaná žádost o dodatečné povolení stavby důvodem pro přerušení řízení je či není. Žalovaný své rozhodnutí zatížil vadou mající za následek jeho nezákonnost.
39. Žalovaný ani v odůvodnění napadeného rozhodnutí o tom, zda je na místě řízení přerušit, žádnou úvahu neučinil. Ve vyjádření k žalobě uvedl, že žalobcova žádost o vydání nového rozhodnutí nemá vliv na vydání napadeného rozhodnutí. Dále sdělil, že dle zjištění u stavebního úřadu je řízení o žádosti žalobce a) přerušeno z důvodu doplňování předmětné žádosti. V době vydání napadeného rozhodnutí bylo pravomocně rozhodnuto o zamítnutí žádosti o dodatečné povolení stavby. V odvolání proti zamítnutí této žádosti žalobce nijak nezmiňuje svůj úmysl využít institutu nového řízení dle § 101 a násl. správního řádu a žalovaný tudíž o existenci takové žádosti neměl povědomí a nemohl zkoumat, zda existence takové žádosti je důvodem pro přerušení odvolacího řízení ve věci rozhodnutí o nařízení odstranění stavby. K tomu krajský soud uvádí, že daná argumentace žalovaného s ohledem na výše uvedené nemůže obstát.
40. Krajský soud ověřil, že ve správním spise se nenachází žádný dokument a žalobce současně nepředložil v soudním řízení žádný důkaz, který by svědčil o tom, že žalobce a) žalovanému podání žádosti oznámil nebo o tom, že by žalobce a) navrhl přerušení řízení o svém odvolání proti prvostupňovému rozhodnutí. Nic nenasvědčuje tomu, že by žalovaný v době vydání napadeného rozhodnutí měl žádost žalobce a) k dispozici nebo že by měl informaci od stavebního úřadu o jejím podání. Uvedené skutečnosti však nelze klást k tíži žalobce a). Z výše zmíněných závěrů Nejvyššího správního soudu jednoznačně plyne, že i ve fázi odvolací byl žalovaný povinen přihlížet k žádosti o vydání nového rozhodnutí o dodatečné povolení stavby, a to přímo ze zákona. V takovém případě nebylo povinností žalobce, aby o přerušení řízení výslovně žádal nebo žalovaného na podání své žádosti upozorňoval (ačkoli by bylo možné takový postup označit za vhodný). Naopak bylo na stavebním úřadu, aby žalovaného o podané žádosti žalobce a) informoval. K tomu měl stavební úřad dostatečný prostor. Prvostupňové rozhodnutí bylo vydáno dne 16. 2. 2023, žádost je ze dne 20. 4. 2023 a napadené rozhodnutí je ze dne 11. 7. 2023.
41. K dalším námitkám žalobce a) se krajský soud vyjádří pouze stručně.
42. Žalobce a) se mylí, v tom že k zastavení řízení o odstranění stavby zahájeného dne 6. 1. 2011 došlo automaticky tak, že původní rozhodnutí stavebního úřadu ze dne 9. 2. 2016, kterým byl předmětná stavba dodatečně povolena, nabylo právní moci, a dne 12. 12. 2016 byl udělen kolaudační souhlas. Řízení o odstranění stavby měl podle shora citované právní úpravy zastavit stavební úřad, který tak ovšem nepostupoval. S ohledem na absenci příslušné žalobní námítky, se krajský soud nezabýval dopadem takového (vadného) postupu stavebního úřadu

na zákonnost napadeného rozhodnutí. K tomu nebyl soud oprávněn přihlížet ani z úřední povinnosti.

43. Není důvodná ani žalobní námitka, že v dané věci mělo být vedeno opakované řízení, jak to vyžaduje § 129 odst. 5 stavebního zákona. Stavba haly D představuje tzv. černou stavbu, postavenou bez příslušného povolení, o které se vedlo řízení dle § 129 odst. 1 písm. b) stavebního zákona ve znění účinném do 31. 12. 2012. Pro úplnost krajský soud dodává, že opakované stavební řízení podle § 129 odst. 5 stavebního zákona ve znění účinném od 1. 1. 2013 přichází v úvahu pouze u případů vymezených v § 129 odst. 1 písm. e) stavebního zákona ve znění účinném od 1. 1. 2013, tj. u staveb realizovaných v dobré víře na základě stavebního povolení, které bylo následně pravomocně zrušeno. Specifikem tohoto řízení oproti „klasickému“ řízení o odstranění stavby je, že není zahajováno z moci úřední, ale jde o řízení o původní žádosti, kterou musí stavební úřad opakovaně projednat poté, co buď nadřízený správní úřad, nebo správní soud zrušil původní rozhodnutí nebo opatření, na jehož základě byla stavba povolena (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 8. 2019, č. j. 8 As 73/2018-44, odst. 12). Taková situace v případě žalobce a) nenastala.
44. Žalobcem a) namítaná existence kolaudačního souhlasu zásadně nebrání zahájení či vedení řízení o odstranění stavby (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 5. 2008, č. j. 3 As 11/2007-92). Obdobné lze konstatovat ohledně zápisu stavby do katastru nemovitostí.
45. Žalobní námitky, že stavba haly, resp. její využití je v souladu s územním plánem, směřují do řízení o žádosti o dodatečné povolení stavby, a tedy nemají své místo v řízení o odstranění stavby a soud se jejich důvodností nemůže zabývat.
46. Posuzování námitek žalobce a), které se týkají podmínek odstranění stavby, resp. rozsahu, v jakém má být stavba odstraněna, by bylo předčasné.
47. Krajský soud dospěl k závěru, že napadené rozhodnutí je zatíženo vadou spočívající v podstatném porušení ustanovení v řízení před správním orgánem, které mělo za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé, a je proto namístě takové rozhodnutí zrušit. V daném případě již napadené rozhodnutí, rušené krajským soudem z důvodu procesní vady, která má za následek nezákonnost, nemůže zasáhnout právní sféru žalobce b) a soud ve vztahu k žalobci b) již nemá o čem rozhodovat. Jinými slovy rozhodování o žalobě žalobce b), kdy těžiště žalobních námitek spočívá v nesouhlasu s podmínkami odstranění stavby, resp. s rozsahem, v jakém má být stavba odstraněna, za uvedené situace ztratilo význam a bylo by pouze v rovině spekulativní.
48. V návaznosti na shora uvedené dospěl krajský soud ve vztahu ke druhé k žalobě, podané žalobcem b) k závěru, že odpadl předmět řízení. Existence předmětu řízení je esenciální podmínkou řízení dle § 65 a násl. s.ř.s. Pokud soud nemá meritorně o čem rozhodnout (napadené rozhodnutí již nemá žádný právní význam), nejsou splněny podmínky řízení, přičemž tento nedostatek je neodstranitelný a v řízení proto nelze pokračovat. Soud proto žalobu žalobce b) výrokem IV. tohoto rozsudku odmítl.

V. Závěr a náklady řízení

49. Shora popsáním postupem (viz odst. 38) žalovaný zatížil napadené rozhodnutí vadou spočívající v podstatném porušení ustanovení v řízení před správním orgánem, které mělo za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé. Soud proto napadené rozhodnutí podle § 76

odst. 1 písm. c) s. ř. s. zrušil a věc vrátit žalovanému k dalšímu řízení, v němž je žalovaný vázán právním názorem soudu (§ 78 odst.5 s. ř. s.).

50. Výrok o náhradě nákladů řízení vychází z § 60 odst. 1 s.ř.s. Žalobce a) měl ve věci plný úspěch, proto má vůči žalovanému právo na náhradu nákladů řízení před soudem. Ze soudního spisu vyplývá, že žalobci vznikly náklady řízení za zaplacené soudní poplatky ve výši 4000 Kč (3 000 Kč za žalobu proti rozhodnutí správního orgánu a 1 000 Kč za návrh na přiznání odkladného účinku žalobě) a za právní zastoupení. Zástupkyně žalobce učinila celkem 3 úkony právní služby v celkové výši 9 300 Kč (převzetí a příprava zastoupení, sepsání žaloby, sepsání repliky) po 3 100 Kč podle § 7, § 9 odst. 4 písm. d), a § 11 odst. 1 písm. a) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění účinném do 31. 12. 2024 a dále má nárok na paušální náhradu hotových výdajů ve výši 900 Kč (3 x 300 Kč za 3 úkony právní služby podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu ve znění účinném do 31. 12. 2024). Celkem je tedy žalovaný povinen žalobci a) na nákladech řízení nahradit částku 16 342 Kč včetně DPH.
51. Současně soud rozhodl o odmítnutí žaloby podané žalobcem b) podle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s., neboť není splněna základní podmínka řízení, a to existence předmětu řízení (žalobou napadené rozhodnutí bylo výrokem I. rozsudku zrušeno).
52. Z důvodu odmítnutí žaloby podané žalobcem b) soud rozhodl, jak je uvedeno ve výroku IV. V takové situaci podle § 10 odst. 3 věta třetí zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, platí, že byl-li návrh na zahájení řízení před prvním jednáním odmítnut, soud vrátí z účtu soudu zaplacený poplatek. Soud výrokem V. rozhodl o vrácení zaplaceného soudního poplatku za žalobu ve výši 3 000 Kč (§ 10 odst. 3 věta třetí zákona č. 549/1991 Sb.). Tato částka bude žalobci vrácena z účtu soudu do třiceti dnů od právní moci tohoto rozhodnutí (§ 10a odst. 1 zákona o soudních poplatcích). Současně soud vyzval žalobce, aby mu sdělil číslo bankovního účtu, na nějž může být soudní poplatek vrácen.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních právních předpisů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 30. 4. 2025

Mgr. Milan Procházka
předseda senátu